

testamente til opplandsfylkenes jordbrukere. Han slutter meldingen med følgende bemerkning:

«Jeg unnlater å skrive et sammendrag i punkter for denne melding, da jeg ønsker og mener at jordbrukerne på Oplandene bør ta seg tid til å lese hele meldingen igjennom. Særlig tillater jeg meg å appellere til de yngre jordbrukere i så måte.»

Forfatterens sluttbemerkning inneholder som vi ser en appell. Det er på tide at vi oppdager og erkjenner hvilke muligheter som knytter seg til våre utmarksvidder, som i dag ligger der nærmest uproduktive. Forsøksleder Glærum er en pioner når det gjelder denne sak på Oplandene, og vi er ham stor takk skyldig for det initiativ og pågangsmot han her har vist, og for det verdifulle materiale han med små midler har skaffet til veie. Selv karakteriserer han arbeidet som ufullstendig og mangelfullt agronomisk og forsøksmessig sett. Men alle som har hatt høve til å følge dette arbeide, og som har sett hvilke verdier som venter på utløsning innen de opplandske almenninger, er klar over at retningslinjene nå er optrukket. Forfatteren sier selv om dette i sin siste melding:

«Det er dog gjennomført såpass mye at en nokså klart og sikkert kan se de vesentligste omriss og rammer omkring dyrkingsmulighetene for flere jordbruksvekster i området, samt i groveste trekk de naturgivne vilkår som betinger vekstvilkårene. Det får da overlates til eventuelt kommende arbeider å utfylle rammen med viktige agronomiske detaljer.»

Vi vil gratulere forsøksleder Glærum med resultatene av hans innsats for å klarlegge utviklingsmulighetene for plantedyrkingen innen sitt forsøksdistrikt, som han sammenfatter under begrepet «det store opplandske jordbruksområde».

Aa. L.

NYE FORSØK MED JORDFORBEDRINGSMIDLER I VESTERÅLEN.

Anders Lothe: Kalk og kalkverknad.

Kalkingsforsøk i Vesterålen.

Ovennevnte melding kom ut som særtrykk av «Norden» nr. 19 for 1946.

Forfatteren gir innledningsvis en mere almen oversikt over kalk og kalkvirkning. Herunder behandler han kort kalkens betydning som næringsemne for planene, utvaskingsspørsmålene og forholdet mellom kulturplanter og jordreaksjon. Dernest gir forfatteren en mineralogisk oversikt over de vanligste karbonater som forekommer i fjell samt deres utbredelse i Nordland fylke.

Kalkingsmidlene vies så en noe mere inngående omtale. I denne forbindelse omtales også kalksand og kalksandforekomster i Vester-

ålen. På dette felt har Lothe tidligere utført atskillige undersøkelser og gitt ut melding om dem i 1936. Forfatteren gir også en oversikt over fjellgrunn og dyrkingsjord i Vesterålen.

Etter denne innledning blir så forsøksmaterialet behandlet. Disse forsøkene er utført for midler bevilget av Nordland landbrukssekskap i 1936. Kalkingsforsøkene med stigende kalkmengder er alle lagt i eng på nybrott. De strekker seg over fra 1 til 4 år, i gjennomsnitt ca. 3 år. Forsøkene er lagt dels på fastmark, dels på myr. Her skilles da særlig ut grasmyr og mosemyr. Feltene ble gjødslet på vanlig vis og tilsådd med en frøblanding av timotei, engsvingel og enghvein.

De viktigste resultater:

Mosemyren har gjennomsnittlig gitt størst avling for 100 kg CaO pr. dekar. Ved en kalktilførsel på 300 kg CaO pr. dekar og ennå mere for 500 kg CaO pr. dekar har en fått mindre avlingsøkning. Deretter har en igjen fått sterk stigning for 700 kg CaO pr. dekar.

Grasmyra har i alle tilfelle gitt små utslag for kalking, for tilførsel av 500 kg CaO pr. dekar er utslaget til og med negativt, for så igjen å stige svakt ved 700 kg CaO pr. dekar.

Fastmarka har en topp på avlingskurven ved 300 kg CaO pr. dekar, en svak nedgang for 500 kg CaO pr. dekar og så igjen stigning etter tilførsel av 700 kg CaO pr. dekar.

Med hensyn til den knekk i avlingskurven som viser seg etter tilførsel av 500 kg CaO pr. dekar, så sier forfatteren at det ikke har vært anledning til å undersøke dette nærmere, men antyder at det kan skyldes en mangelsykdom hos plantene og nevner i den forbindelse kobber.

For øvrig viser forsøkene tydelig at tilførsel av kalk gjør timoteien mere varig i enga. Imidlertid har nok frøblanding med dens innhold av timotei og hvein — planter med meget ulik hardførhet og krav til kalk — skapt mange vansker ved tydningen av forsøksresultatene.

Foruten de nevnte kalkingsforsøk omfatter meldingen også forsøk med sand- og gruskjøring av myr. Av disse regner forfatteren at bare ett forsøk har verdi. I dette ene forsøket har tilførsel av sand og grus gitt store utslag.

Dessuten har forfatteren tatt med 2 forsøk med forskjellige kalkingsmidler, men da disse forsøkene ble sterkt skadet av isbrann, er de ikke tillagt særlig verdi.

Til slutt er det i meldingen tatt med et avsnitt om skadevirkning av store kalkmengder. Dessuten gis en oversikt over mangelsykdommer på planter og dyr og overvintringsskader i enga.

Undertegnede har lest meldingen med stor interesse. Skulle en summere opp de mest nærliggende av resultatene, så fester en seg særlig ved at det er de minste kalkmengder som har gitt forholdsvis best resultat. Videre har mosemyren og den podsollerte fastmarken

gitt større utbytte for kalking enn grasmyren. Og sist, men ikke minst, fester en seg ved kalkens store betydning for å oppnå en varigere timoteibestand i enga.

Paul Johnsen.

KONSULENT DANIEL LØMSLAND.

Daniel Lømsland.

Konsulent i Det norske myrselskap, landbrukskandidat Daniel Lømsland, er ansatt som distriktssekretær i Norges Bondelag med arbeidsområde Aust-Agder og Vest-Agder fylker. Det er meningen at herr Lømsland, som av fødsel er bondegutt fra Tveit i Vest-Agder, vil kombinere sin nye stilling med praktisk gårdsdrift, idet han sannsynligvis kommer til å overta slektsgården, Lømsland i Tveit. Dette er jo en utmerket kombinasjon for en allsidig interessert mann som herr Lømsland, som samtidig følger seg sterkt knyttet til hjembygden og bondeyrket. Vi vil på det hjerteligste ønske ham til lykke med de nye og viktige arbeidsoppgaver som venter ham i Agderfylkene.

Konsulent Lømsland ble midlertidig ansatt i Det norske myrselskap våren 1935 straks etter at han var uteksaminert ved Landbruks-høgskolen. De to første somrene arbeidet han i Finnmark med teleundersøkelser og myrinventering. Sommeren 1938 var han ansatt i Kristiansand kommune som kontrollør ved anlegget av Kjevik flyplass. Fra nyttår 1939 kom han tilbake til myrselskapet, hvor han arbeidet til august 1940. Hans viktigste arbeidsoppgave denne tiden var ledelsen av freseforsøkene på Jøa ved Namsos sommeren 1939. Fra oktober 1942 ble han ansatt som assistent ved myrundersøkelsene, og fra oktober 1946 gikk han over i konsulentstilling.

I myrselskapet har Lømsland arbeidet med forskjellige slags oppgaver, men hans største innsats er gjort på myrinventeringens område, først og framst innen bygdealmemmingene på Østlandet.

Alle Lømslands arbeider er preget av stor grundighet, han er dessuten en flink iakttager og har sans for detaljstudier. Dette gjør imidlertid ikke at han taper oversikten over de store linjer, noe som hans publikasjoner viser. Vi må derfor beklage at han nå går over i annen stilling, han vil bli savnet både som fagmann og som en utmerket arbeidskamerat.